Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2021. gada 22. jūnijā*

Apelācija – Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) – Ierobežojoši pasākumi saistībā ar situāciju Venecuēlā – Trešās valsts celta atcelšanas prasība – Pieņemamība – LESD 263. panta ceturtā daļa – *Locus standi* – Nosacījums, saskaņā ar kuru pasākumam, kas ir prasītāja prasības priekšmets, ir tieši jāskar prasītājs – Jēdziens "juridiska persona" – Interese celt prasību – Reglamentējošs akts, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem

Lietā C-872/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 28. novembrī iesniedza

Venecuēlas Bolivāra Republika, ko pārstāv *L. Giuliano* un *F. Di Gianni*, *avvocati*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *P. Mahnič* un *A. Antoniadis*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji A. Prehala [*A. Prechal*], M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Regans [*E. Regan*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], A. Kumins [*A. Kumin*] un N. Vāls [*N. Wahl*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 20. janvāra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzībā Venecuēlas Bolivāra Republika lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 20. septembra spriedumu Venecuēla/Padome (T-65/18, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2019:649), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja tās prasību atcelt, pirmkārt, Padomes Regulu (ES) 2017/2063 (2017. gada 13. novembris) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā (OV 2017, L 295, 21. lpp.), otrkārt, Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2018/1653 (2018. gada 6. novembris), ar ko īsteno Regulu 2017/2063 (OV 2018, L 276, 1. lpp.), un, treškārt, Padomes Lēmumu (KĀDP) 2018/1656 (2018. gada 6. novembris), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2017/2074 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā (OV 2018, L 276, 10. lpp.), ciktāl to noteikumi attiecas uz Venecuēlas Bolivāra Republiku.

Atbilstošās tiesību normas

2 2017. gada 13. novembrī Eiropas Savienības Padome pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2017/2074 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā (OV 2017, L 295, 60. lpp.).

3 Lēmuma 2017/2074 13. panta otrajā daļā ir noteikts, ka šo lēmumu pastāvīgi pārskata un, ja Padome uzskata, ka lēmuma mērķi nav sasniegti, lēmumu attiecīgi atjauno vai groza. Sākotnēji šī paša panta pirmajā daļā bija paredzēts, ka Lēmums 2017/2074 ir piemērojams līdz 2018. gada 14. novembrim. Ar Lēmumu 2018/1656 tika pagarināti ierobežojošie pasākumi saistībā ar situāciju Venecuēlā, nosakot, ka Lēmums 2017/2074 ir piemērojams līdz 2019. gada 14. novembrim, un tika grozīts šī pēdējā minētā lēmuma I pielikuma 7. ieraksts attiecībā uz vienu no fiziskajām personām, uz kurām attiecas minētie ierobežojošie pasākumi.

4 Tajā pašā dienā Padome, pamatojoties uz LESD 215. pantu un Lēmumu 2017/2074, pieņēma arī Regulu 2017/2063.

5 Saskaņā ar Regulas 2017/2063 1. apsvērumu, "ņemot vērā pastāvīgo stāvokļa pasliktināšanos demokrātijas, tiesiskuma un cilvēktiesību jomā Venecuēlā, [Eiropas] Savienība ir atkārtoti paudusi bažas un aicinājusi visus Venecuēlas politikas dalībniekus un institūcijas konstruktīvi strādāt, lai rastu risinājumu krīzei šajā valstī, pilnībā ievērojot tiesiskumu un cilvēktiesības, demokrātiskās institūcijas un varas dalījumu".

6 Šīs regulas 2. pantā ir noteikts:

"1. Aizliegts:

a) tieši vai netieši sniegt jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā tehnisku palīdzību, starpniecības pakalpojumus un citus pakalpojumus saistībā ar precēm un tehnoloģijām, kas ietvertas [Savienības] Kopējā militārā ekipējuma sarakstā ("Kopējais militārais saraksts"), un saistībā ar preču un tehnoloģiju, kas ietvertas Kopējā militārajā sarakstā, izsniegšanu, ražošanu, uzturēšanu un izmantošanu;

b) tieši vai netieši piešķirt finansējumu vai finansiālu palīdzību saistībā ar precēm un tehnoloģijām, kas ietvertas Kopējā militārajā sarakstā, jo īpaši ieskaitot dotācijas, aizdevumus un eksporta kredīta apdrošināšanu, kā arī apdrošināšanu un pārapdrošināšanu, jebkādai tiešai vai netiešai šādu materiālu pārdošanai, piegādei, nodošanai vai eksportam, kā arī [ar tiem saistītās] tehniskas palīdzības, starpniecības pakalpojumu un citu pakalpojumu sniegšanai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai lietošanai Venecuēlā.

2. Šā panta 1. punktā noteiktais aizliegums neskar tādu līgumu, kuri noslēgti pirms 2017. gada 13. novembra, vai tādu papildlīgumu izpildi, kuri ir nepieciešami minēto līgumu izpildei, ar noteikumu, ka tie atbilst Padomes Kopējai nostājai 2008/944/KĀDP [(2008. gada 8. decembris), ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli (OV 2008, L 335, 99. lpp.)], jo īpaši tās 2. pantā izvirzītajiem kritērijiem, un ka fiziskas vai juridiskas personas, vienības vai struktūras, kas gatavojas izpildīt līgumsaistības, par šo līgumu ir paziņojušas tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā tās veic uzņēmējdarbību, piecu darbadienu laikā no šīs regulas stāšanās spēkā."

7 Minētās regulas 3. pantā ir paredzēts:

"Aizliegts:

a) tieši vai netieši pārdot, piegādāt, nodot vai eksportēt jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā I pielikumā minēto aprīkojumu, ko iespējams izmantot iekšējām represijām, neatkarīgi no tā, vai tam ir Savienības izcelsme;

b) tieši vai netieši sniegt tehnisku palīdzību, starpniecības pakalpojumus un citus pakalpojumus saistībā ar a) punktā minēto aprīkojumu jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā;

c) tieši vai netieši sniegt finansējumu vai finansiālu palīdzību, jo īpaši ieskaitot dotācijas, aizdevumus un eksporta kredīta apdrošināšanu, kā arī apdrošināšanu un pārapdrošināšanu, saistībā ar a) punktā minēto aprīkojumu jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā."

8 Atbilstoši šīs pašas regulas 4. pantam:

"1. Atkāpjoties no 2. un 3. panta, III pielikumā uzskaitītās dalībvalstu kompetentās iestādes ar tādiem nosacījumiem, kādus tās uzskata par atbilstīgiem, drīkst atļaut:

a) sniegt finansējumu, finansiālu palīdzību un tehnisku palīdzību saistībā ar:
   i) nenāvējošu militāru aprīkojumu, kas paredzēts lietošanai vienīgi humānos vai aizsardzības nolūkos, vai Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) vai Savienības vai tās dalībvalstu, vai reģionālu un apakšreģionālu organizāciju iestāžu veidošanas programmām;
   ii) materiālu, kas paredzēts ANO vai Savienības vai reģionālu un apakšreģionālu organizāciju krīzes pārvarēšanas operācijām;

b) tādu iekārtu pārdošanu, piegādi, nodošanu vai eksportēšanu, kuras iespējams izmantot iekšējām represijām, un saistīto finansējumu un finansiālo un tehnisko palīdzību, lai tās izmantotu vienīgi humānos vai aizsardzības nolūkos ANO vai Savienības vai reģionālu un apakšreģionālu organizāciju iestāžu veidošanas programmām vai ANO un Savienības vai reģionālu un apakšreģionālu organizāciju krīzes pārvarēšanas operācijām;

c) atmīnēšanas aprīkojuma un atmīnēšanas operācijās izmantojama materiāla pārdošanu, piegādi, nodošanu vai eksportēšanu un saistīto finansējumu un finansiālo un tehnisko palīdzību.

2. Šā panta 1. punktā minētās atļaujas drīkst piešķirt tikai pirms darbības, kurai tās pieprasa."

9 Regulas 2017/2063 6. pantā ir noteikts:

"1. Ir aizliegts tieši vai netieši pārdot, piegādāt, nodot vai eksportēt II pielikumā noteiktās iekārtas, tehnoloģijas vai programmatūru, kā izcelsme ir Savienībā vai ārpus tās, jebkurai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai lietošanai Venecuēlā, ja vien attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde, kā noteikts III pielikuma sarakstā ietvertajās tīmekļa vietnēs, nav devusi iepriekšēju atļauju.

2. Dalībvalstu kompetentās iestādes, kā noteikts III pielikumā sarakstā ietvertajās tīmekļa vietnēs, nepiešķir 1. punktā minēto atļauju, ja tām ir pamatoti iemesli konstatēt, ka attiecīgās iekārtas, tehnoloģijas vai programmatūru Venecuēlas valdība, tās publiskās iestādes, uzņēmumi vai aģentūras vai jebkura persona vai vienība, kas rīkojas to vārdā vai to vadībā, izmantos iekšējām represijām Venecuēlā.

3. Šīs regulas II pielikumā iekļauj iekārtas, tehnoloģijas vai programmatūru, ko galvenokārt paredzēts izmantot interneta vai telefonsakaru uzraudzībai vai pārtveršanai.

4. Attiecīgā dalībvalsts informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par jebkuru atļauju, ko tā piešķir saskaņā ar šo pantu, četrās nedēļās pēc atļaujas piešķiršanas."

10 Šīs regulas 7. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja vien attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde, kā noteikts III pielikumā sarakstā ietvertajās tīmekļa vietnēs, nav iepriekš piešķīrusi atļauju saskaņā ar 6. panta 2. punktu, ir aizliegts:

a) tieši vai netieši sniegt personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā tehnisku palīdzību vai starpniecības pakalpojumus saistībā ar II pielikumā noteiktajām iekārtām, tehnoloģijām un programmatūru vai saistībā ar II pielikumā noteikto iekārtu un tehnoloģiju ierīkošanu, piegādi, izgatavošanu, uzturēšanu un izmantošanu vai II pielikumā minētās programmatūras piegādi, uzstādīšanu, darbību vai atjaunināšanu;

b) jebkurai personai, vienībai vai struktūrai Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā tieši vai netieši sniegt finansējumu vai finanšu palīdzību saistībā ar II pielikumā noteiktajām iekārtām, tehnoloģijām un programmatūru;

c) sniegt jebkāda veida telesakaru vai interneta uzraudzības vai pārtveršanas pakalpojumus Venecuēlas valdībai, publiskajām iestādēm, uzņēmumiem un aģentūrām vai jebkurai personai vai vienībai, kas rīkojas to vārdā vai to vadībā, vai sniegt minētos pakalpojumus tieši vai netieši par labu minētajām personām."

11 Regulas 2017/2063 20. pantā ir noteikts:

"Šo regulu piemēro:

a) Savienības teritorijā, tostarp tās gaisa telpā;

b) dalībvalstu jurisdikcijā esošos gaisa kuģos un uz to jurisdikcijā esošiem kuģiem;

c) attiecībā uz visām personām Savienības teritorijā vai ārpus tās, kuras ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie;

d) visām juridiskām personām, vienībām vai struktūrām Savienības teritorijā vai ārpus tās, kuras inkorporētas vai izveidotas saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesībām;

e) visām juridiskām personām, vienībām vai struktūrām saistībā ar jebkādu darījumdarbību, kas pilnībā vai daļēji veikta Savienībā."

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

12 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 6. februārī, Venecuēlas Bolivāra Republika cēla prasību atcelt Regulu 2017/2063, ciktāl tās noteikumi attiecas uz to.

13 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 3. maijā, Padome saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 130. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību. Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 23. punkta, saistībā ar minēto iebildi Padome ir izvirzījusi trīs nepieņemamības pamatus, proti, pirmkārt, ka Venecuēlas Bolivāra Republikai neesot intereses celt prasību, otrkārt, ka Regulas 2017/2063 noteikumi to neskarot tieši un, treškārt, ka tā neesot "fiziska vai juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē. Pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 130. panta 6. punktu, tā nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu, attiecinot to tikai uz jautājumu par prasības pieņemamību.

14 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 17. janvārī, Venecuēlas Bolivāra Republika, pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 86. pantu, grozīja prasības pieteikumu tādējādi, ka tas kļuva attiecināms arī uz Lēmumu 2018/1656 un Īstenošanas regulu 2018/1653, ciktāl šo tiesību aktu noteikumi attiecas uz to.

15 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa vispirms secināja, ka daļā, kurā prasība ir vērsta pret Regulu 2017/2063, tā attiecas tikai uz minētās regulas 2., 3., 6. un 7. pantu.

16 Pēc tam Vispārējā tiesa nolēma izvērtēt tikai otro Padomes izvirzīto nepieņemamības pamatu, proti, ka Venecuēlas Bolivāra Republiku šīs tiesību normas neskarot tieši, apmierināja šo pamatu un līdz ar to noraidīja prasību kā nepieņemamu, ciktāl tā bija vērsta pret Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantu.

17 Visbeidzot, Vispārējā tiesa noraidīja prasību kā nepieņemamu arī tiktāl, cik ar to bija lūgts atcelt Lēmumu 2018/1656 un Īstenošanas regulu 2018/1653, pamatojoties uz to, ka, pirmkārt, tā kā Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants tieši neskar Venecuēlas Bolivāra Republiku, tas pats esot konstatējams attiecībā uz Īstenošanas regulu 2018/1653 un, otrkārt, ka atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 86. pantam grozījumu rakstā prasītājs ir tiesīgs prasīt atcelt tiesību aktu, ar kuru ir ticis aizstāts vai grozīts cits tiesību akts, tikai tad, ja šī tiesību akta atcelšana ir prasīta prasības pieteikumā. Taču Vispārējā tiesa konstatēja, ka ar Lēmumu 2018/1656 ir grozīts Lēmums 2017/2074, kuru Venecuēlas Bolivāra Republika savā dokumentā par lietas ierosināšanu nav lūgusi atcelt.

Lietas dalībnieku prasījumi tiesvedībā Tiesā

18 Venecuēlas Bolivāra Republika lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– atzīt tās Vispārējā tiesā celto prasību par pieņemamu un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai lietas izskatīšanai pēc būtības, kā arī

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19 Padomes prasījumi Tiesai ir šādi:

– noraidīt apelācijas sūdzību un

– piespriest Venecuēlas Bolivāra Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

Ievada apsvērumi

20 Iesākumā jānorāda, pirmkārt, ka apelācijas sūdzībā Venecuēlas Bolivāra Republika apstrīd vienīgi argumentāciju, ar kuru Vispārējā tiesa tās prasību ir atzinusi par nepieņemamu, ciktāl tā ir vērsta pret Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantu. Turpretim, tā kā šī apelācijas sūdzība neattiecas uz pārsūdzētā sprieduma daļu, kurā par nepieņemamu atzīta šīs trešās valsts prasība atcelt Īstenošanas regulu 2018/1653, kā arī Lēmumu 2018/1656, ir jāuzskata, ka Vispārējā tiesa šajā ziņā ir pieņēmusi galīgu nolēmumu.

21 Otrkārt, ir jāatgādina, ka Tiesas kompetence nekādi nav ierobežota attiecībā uz regulu, kas pieņemta, pamatojoties uz LESD 215. pantu, un ar ko tiek īstenoti KĀDP kontekstā pieņemtie Savienības lēmumi. Proti, šādas regulas ir Savienības akti, kuri pieņemti, pamatojoties uz LESD, un attiecībā uz kuriem Savienības tiesām saskaņā ar kompetenci, kas tām piešķirta atbilstoši Līgumiem, principā ir jānodrošina pilnīga tiesiskuma pārbaude (spriedums, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 106. punkts).

22 Treškārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa – vajadzības gadījumā pēc savas ierosmes – var lemt par absolūtu pamatu, kas attiecas uz LESD 263. pantā paredzēto pieņemamības nosacījumu neievērošanu (skat. it īpaši rīkojumu, 2010. gada 15. aprīlis, *Makhteshim-Agan Holding* u.c./Komisija, C-517/08 P, nav publicēts, EU:C:2010:190, 54. punkts, un spriedumu, 2021. gada 21. janvāris, Vācija/*Esso Raffinage*, C-471/18 P, EU:C:2021:48, 101. punkts).

23 Konkrētajā gadījumā pēc savas ierosmes ir jāizvirza jautājums par to, vai Venecuēlas Bolivāra Republika ir uzskatāma par "juridisku personu" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, un tas ir jāizskata pirmām kārtām, jo atbilde uz šo jautājumu ir nepieciešama, lai izvērtētu vienīgajā apelācijas sūdzības pamatā apstrīdēto otro nepieņemamības pamatu, kuru bija izvirzījusi Padome un saskaņā ar kuru Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants tieši neskar Venecuēlas Bolivāra Republiku.

24 Ar Tiesas 2020. gada 7. jūlija lēmumu apelācijas tiesvedības dalībnieki tika aicināti paust nostāju par jautājumu, vai trešā valsts ir uzskatāma par "juridisku personu" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 24. panta otro daļu Tiesa tādu pašu aicinājumu nosūtīja Eiropas Komisijai un dalībvalstīm. Apsvērumus par šo jautājumu iesniedza apelācijas tiesvedības dalībnieki, Beļģijas Karaliste, Bulgārijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Igaunijas Republika, Grieķijas Republika, Lietuvas Republika, Nīderlandes Karaliste, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika, Zviedrijas Karaliste, kā arī Komisija.

25 Venecuēlas Bolivāra Republika uzskata, ka ne LESD 263. panta ceturtās daļas formulējums, ne šīs tiesību normas mērķis vai konteksts nesniedz pat netiešu norādi, kas ļautu to izslēgt no jēdziena "juridiska persona" šīs pašas tiesību normas izpratnē.

26 Padome, gluži pretēji, uzskata, ka trešā valsts nav uzskatāma par "juridisku personu" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, ja vien Savienības tiesiskajā kārtībā tai nav piešķirtas īpašas tiesības saskaņā ar nolīgumu, kas noslēgts ar Savienību, bet ka šajā lietā minētais izņēmums tomēr neesot piemērojams.

27 Savienība veidojot attiecības ar suverēnām trešām valstīm starptautiskajā arēnā, un šīs attiecības reglamentējot starptautiskās publiskās tiesības, kuras savukārt ir balstītas uz piekrišanas principu. Šajā tiesiskajā kārtībā starptautisko publisko tiesību subjektiem neesot automātisku tiesību celt prasību citu valstu tiesās. Tiem esot tiesības nepakļauties citas valsts vai starptautiskās tiesas jurisdikcijai, ja vien viņi tam nepiekrīt.

28 Trešās valstis neesot daļa no Savienības izveidotās tiesību sistēmas un principā nevarot piekļūt Savienības tiesām. Turklāt, ja trešai valstij, attiecībā uz kuru ir veikti vispārēji ierobežojoši pasākumi, tiktu atļauts apstrīdēt šos pasākumus, balstoties uz nosacījumiem, ar kādiem Savienības tiesām var piekļūt personas, kurām tikuši piemēroti individuāli pasākumi, tas būtu pretrunā Līgumos noteiktajai atšķirībai starp vispārējiem un individuāliem ierobežojošiem pasākumiem, kā arī papildus nepamatoti paplašinātu Savienības tiesām piešķirtās kompetences tvērumu attiecībā uz noteikumiem saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP) vai attiecībā uz tiesību aktiem, kas pieņemti, pamatojoties uz šiem noteikumiem.

29 Visbeidzot, ja trešām valstīm tiktu atzīts *locus standi*, lai apstrīdētu Savienības iestāžu tiesību aktus tādos apstākļos kā šajā lietā aplūkotie, Savienība varētu nokļūt nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar tās starptautiskajiem partneriem, kuru suverēnie lēmumi, kas saistīti ar to starptautiskajām attiecībām vai to tirdzniecības vai ekonomikas politiku, nevarētu tikt apstrīdēti to tiesās, un tādējādi Savienība tiktu nepamatoti ierobežota savas politikas un starptautisko attiecību īstenošanā. Tas esot īpaši svarīgi šīs lietas kontekstā, kurā trešā valsts apstrīd tāda Savienības iekšējā tiesību akta noteikumus, ar kuru tiek īstenots Padomes politisks lēmums mazināt ekonomiskās attiecības ar šo valsti. Trešām valstīm, aizbildinoties ar to, ka tās ir individuālas prasītājas, nebūtu jāatļauj izmantot Savienības tiesas kā netiešu līdzekli, lai atrisinātu starptautiskus strīdus starp starptautisko publisko tiesību subjektiem.

30 Grieķijas, Polijas, Slovēnijas, Slovākijas un Zviedrijas valdības būtībā uzskata, ka trešā valsts principā nevar tikt uzskatīta par tādu, uz kuru attiecas jēdziens "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē.

31 Šis jēdziens būtībā attiecoties uz vienībām, kurām tiesībsubjektība ir noteikta saskaņā ar dalībvalsts vai trešās valsts tiesību aktiem, bet ne uz pašām šīs valstīm, attiecībā uz kurām Savienībai turklāt neesot reglamentējošas kompetences. Saskaņā ar LESD 215. panta 2. punktu ierobežojošie pasākumi esot adresēti fiziskām vai juridiskām personām un nevalstiskām grupām vai struktūrām, bet netiekot noteikti pret trešām valstīm.

32 Ja tiktu uzskatīts, ka trešās valstis ietilpst jēdzienā "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, lai gan tās nav noslēgušas ar Savienību nekādu nolīgumu, kurā būtu noteiktas tā līgumslēdzēju pušu tiesiskās attiecības, tas neatbilstīgi ierobežotu Savienību tās politikas un starptautisko attiecību īstenošanā un radītu tai nelabvēlīgāku situāciju starptautiskajās attiecībās. Proti, viens no starptautisko tiesību pamatprincipiem esot savstarpība. Ja trešām valstīm tiktu atļauts celt Savienības tiesās šādas prasības par Savienības tiesību aktiem, tas varētu apdraudēt savstarpību starp Savienību un šīm valstīm. Proti, trešām valstīm būtu iespēja apstrīdēt Savienības tiesību aktus Savienības tiesās, taču nepastāvētu garantijas, ka Savienība varētu apstrīdēt šo valstu tiesību aktus – vai nu individuālā kārtībā, vai arī dažādu tādu valstu asociāciju ietvaros, kuru locekles tās ir.

33 Savukārt Beļģijas, Bulgārijas, Vācijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Nīderlandes valdības būtībā uzskata, ka uz trešo valsti attiecas jēdziens "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē.

34 Tās uzskata, ka starptautisko publisko tiesību izpratnē trešai valstij neapstrīdami ir tiesībsubjektība un ka tā ir uzskatāma par juridisku personu. Ja trešā valsts nevarētu tikt kvalificēta kā "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, tā nevarētu aizsargāt savas intereses, pat gadījumā, kad ir skaidrs, ka tās tiesības ir tikušas pārkāptas un ka tā var juridiski pietiekami pierādīt, ka ir izpildīti visi prasības celšanai nepieciešamie nosacījumi.

35 Tajā pašā laikā esot arī skaidrs, ka tādas trešās valsts kā Venecuēlas Bolivāra Republika pozīcija nevar tikt pielīdzināta Savienības iestāžu vai dalībvalstu, kuras ir prasītājas LESD 263. panta pirmās daļas izpratnē, pozīcijai, un līdz ar to trešās valsts prasības pieņemamība esot jāizvērtē no LESD 263. panta ceturtās daļas skatpunkta.

36 Turklāt, ja trešai valstij tiktu liegtas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pret tai nelabvēlīgu Savienības tiesību aktu, lai gan šī valsts atbilst visiem LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajiem pieņemamības nosacījumiem, tiktu pieņemta tiesiskuma – proti, vērtības, uz kuru saskaņā ar LES 2. pantu ir pamatota Savienība – šaura koncepcija.

37 Komisija uzskata, ka jēdziens "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē var tikt saprasts vairākos veidos. No vienas puses, šī jēdziena interpretācija, kas balstīta uz valstu vienlīdzības principu, liktu uzskatīt, ka uz trešām valstīm minētais jēdziens attiecas tikai tad, kad tās veic privāttiesiskas saimnieciskas darbības (*acta jure gestionis*) vai tām ir piekļuve Savienības tiesām saskaņā ar starptautisku nolīgumu, kas noslēgts ar Savienību. Šāda interpretācija atbilstot efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principam, jo ar to trešai valstij netiktu liegti visi tiesību aizsardzības līdzekļi, bet gan tai tiktu piešķirta piekļuve Savienības tiesām atkarībā no minētās valsts celtās prasības rakstura. Tā kā ierobežojošo pasākumu sistēma, tāpat kā motīvi, kurus izvirzījusi Venecuēlas Bolivāra Republika, lūdzot atzīt šos pasākumus par spēkā neesošiem, kā arī attiecības starp Savienību un šo valsti šajā kontekstā ietilpstot tādu darbību jomā, kas veiktas, īstenojot valsts varu (*acta jure imperii*), un tādējādi esot jāanalizē kā starptautisko publisko tiesību elementi, Venecuēlas Bolivāra Republika šajā gadījumā neietilpstot jēdzienā "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē.

38 No otras puses, pēc Komisijas domām, ja tiktu pieņemta LESD 263. panta ceturtās daļas teleoloģiskā interpretācija, kuras pamatā būtu vēlme nodrošināt plašāku piekļuvi Savienības tiesām, nekas neliegtu šo tiesību normu interpretēt tādējādi, ka jēdziens "juridiska persona" attiecas uz trešām valstīm, ja vien šīs valstis nolemj pakļauties Savienības tiesu kompetencei. Tādējādi, ja Savienība pieņem vienpusēju tiesību aktu, kas, iespējams, skar trešās valsts intereses, un šī trešā valsts nolemj celt prasību par šo aktu Savienības tiesās, nevis izmantot starptautisko strīdu izšķiršanas mehānismu, neesot iemesla, kāpēc Savienības tiesām principā būtu jāatsakās izskatīt šādu prasību, nepārbaudot, vai ir izpildīti visi piemērojamie pieņemamības nosacījumi.

39 Komisija norāda, ka tā dod priekšroku otrajai pieejai, kas minēta iepriekšējā punktā, pamatojoties uz to, ka no jēdziena "juridiska persona" šauras interpretācijas izrietētu, ka gadījumā, ja nepastāv starptautisks nolīgums starp trešām valstīm un Savienību, šīs valstis nevarētu brīvprātīgi pakļauties Savienības tiesu kompetencei.

40 Saskaņā ar LES 19. panta 3. punkta a) apakšpunktu Eiropas Savienības Tiesa saskaņā ar Līgumu noteikumiem lemj par prasībām, kuras iesniegusi kāda dalībvalsts, iestāde, fiziska vai juridiska persona. LESD 263. panta ceturtajā daļā ir noteikts, ka jebkura fiziska vai juridiska persona ar šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem nosacījumiem var celt prasību par tiesību aktu, kas adresēts šai personai vai kas viņu skar tieši un individuāli, un par reglamentējošu aktu, kas viņu skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

41 Konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai tāda trešā valsts kā Venecuēlas Bolivāra Republika, kas nevar celt prasību, pamatojoties uz LESD 263. panta otro daļu, var tikt uzskatīta par "juridisku personu" šī panta ceturtās daļas izpratnē.

42 Šajā ziņā ir jānorāda – tā kā šajā tiesību normā nav sniegta neviena atsauce uz valsts tiesībām saistībā ar jēdzienam "juridiska persona" piešķiramo nozīmi, tas ir jāuzskata par autonomu Savienības tiesību jēdzienu, kas tās teritorijā ir jāinterpretē vienveidīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Engie Cartagena*, C-523/18, EU:C:2019:1129, 34. punkts). Tādējādi saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 263. panta ceturtajā daļā ietvertais jēdziens "juridiska persona" ir jāinterpretē, ņemot vērā ne tikai šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tās kontekstu un tā tiesiskā regulējuma mērķus, kurā šī norma ir ietverta (skat. it īpaši spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *Jobcenter Krefeld*, C-181/19, EU:C:2020:794, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Attiecībā uz LESD 263. panta ceturtās daļas formulējumu ir jānorāda, ka ne no šīs tiesību normas, ne no citām Savienības primāro tiesību normām neizriet, ka kādas noteiktas juridisko personu kategorijas nevarētu atsaukties uz iespēju būt par pusi tiesvedībā Savienības tiesās. Tādējādi šis konstatējums drīzāk liecina par to, ka nevienai "juridiskai personai" principā nebūtu jāliedz LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētā iespēja celt atcelšanas prasību.

44 Tiesas judikatūrā šajā ziņā ir norādīts, ka LESD 263. panta ceturtajā daļā lietotais jēdziens "juridiska persona" nevar tikt interpretēts šauri.

45 Proti, lai gan reģionālas vai vietējas administratīvi teritoriālas vienības prasība nevar tikt pielīdzināta LESD 263. panta otrajā daļā paredzētajai dalībvalsts prasībai (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2009. gada 26. novembris, *Região autónoma dos Açores*/Padome, C-444/08 P, nav publicēts, EU:C:2009:733, 31. punkts), tomēr šāda vienība, ciktāl tai ir tiesībsubjektība, principā var celt prasību saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 1997. gada

1. oktobris, *Regione Toscana*/Komisija, C-180/97, EU:C:1997:451, 10.–12. punkts, kā arī spriedumu, 2001. gada 22. novembris, *Nederlandse Antillen*/Padome, C-452/98, EU:C:2001:623, 51. punkts).

46 Turklāt vispārīgākā ziņā no judikatūras izriet, ka ne tikai privāttiesību juridiskām personām, bet arī publisko tiesību subjektiem ir *locus standi* atbilstoši LESD 263. panta ceturtajai daļai (skat., piemēram, spriedumus, 2018. gada 1. februāris, *Deutsche Bahn* u.c./Komisija, C-264/16 P, nav publicēts, EU:C:2018:60, 2. punkts, un 2020. gada 4. februāris, *Uniwersytet Wrocławski* un Polija/*REA*, C-515/17 P un C-561/17 P, EU:C:2020:73, 69. punkts).

47 Turklāt Tiesa ir atzinusi, ka organizācijai, kurai nav juridiskas personas statusa, ir jābūt tiesībām apstrīdēt attiecībā uz to noteiktos ierobežojošos pasākumus, pamatojoties uz to, ka tad, ja Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka kāda vienība pastāv pietiekamā mērā, lai tai piemērotu ierobežojošos pasākumus, saskanības un taisnīguma apsvērumi liek atzīt šai vienībai arī pietiekamu pastāvēšanu, lai tā varētu apstrīdēt šos pasākumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 18. janvāris, *PKK* un *KNK*/Padome, C-229/05 P, EU:C:2007:32, 112. punkts).

48 Runājot par LESD 263. panta ceturtās daļas kontekstuālo un teleoloģisko interpretāciju, ir jāatgādina, ka pati efektīvas pārbaudes tiesā esamība, kura ir paredzēta, lai nodrošinātu Savienības tiesību normu ievērošanu, ir raksturīga tiesiskumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 19. jūlijs, H/Padome u.c., C-455/14 P, EU:C:2016:569, 41. punkts). Proti, no LES 2. panta izriet, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā tiesiskums, kas dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kurā valda tostarp taisnīgums (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 62. punkts).

49 Turklāt princips, saskaņā ar kuru Savienība ir dibināta, pamatojoties tostarp uz tiesiskuma vērtību, izriet gan no LES 2. panta, kas ietilpst LES kopīgajos noteikumos, gan no LES 21. panta attiecībā uz Savienības ārējo darbību, uz kuru ir norādīts LES 23. pantā, kas attiecas uz KĀDP (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *Bank Refah Kargaran*/Padome, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Šajos apstākļos LESD 263. panta ceturtās daļas interpretācija efektīvas pārbaudes tiesā un tiesiskuma principu gaismā liek secināt, ka trešai valstij būtu jābūt *locus standi* kā "juridiskai personai" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, ja ir izpildīti pārējie šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi. Proti, Savienības tiesību akts šādas starptautisko publisko tiesību juridiskas personas tiesības vai intereses var negatīvi ietekmēt tikpat lielā mērā kā kādas citas personas vai struktūras tiesības vai intereses, un tādējādi šādai juridiskai personai ir jābūt iespējai, ievērojot šos nosacījumus, panākt šāda akta atcelšanu.

51 Šo jēdziena "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē interpretāciju neatspēko argumenti, ko izvirzījusi Padome, kā arī dažas valdības, kas ir iesniegušas apsvērumus par to, ka Savienībai eventuāli nebūtu iespējas piekļūt tiesām trešās valstīs, kuras neļautu šajās tiesās apstrīdēt lēmumus par savām starptautiskajām attiecībām neatkarīgi no tā, vai tiem ir vai nav komerciāls raksturs.

52 Proti, Savienības pienākumi nodrošināt tiesiskuma vērtības ievērošanu nekādi nevar tikt pakārtoti savstarpības nosacījumam saistībā ar attiecībām starp Savienību un trešām valstīm.

53 No tā izriet, ka Venecuēlas Bolivāra Republika kā valsts, kurai ir starptautiska tiesībsubjektība, ir jāuzskata par "juridisku personu" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē.

Par vienīgo apelācijas sūdzības pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

54 Apelācijas sūdzības atbalstam Venecuēlas Bolivāra Republika izvirza vienīgo pamatu par to, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini interpretējusi LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru pasākumam, kas ir prasītāja prasības priekšmets, prasītājs ir jāskar tieši.

55 Tā uzskata, ka apstāklim, ko Vispārējā tiesa ir konstatējusi pārsūdzētā sprieduma 35. un 36. punktā, proti, ka Venecuēlas Bolivāra Republika kā tāda nebija iekļauta Regulas 2017/2063 IV pielikumā vai V pielikumā līdzīgi prasītājai lietā, kurā pasludināts 2018. gada 13. septembra spriedums *Almaz-Antey*/Padome (T-515/15, nav publicēts, EU:T:2018:545), nav nozīmes, jo uz to konkrēti attiecas Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants. Pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 40. punktā, neesot nozīmes arī apstāklim, vai tā ir vai nav rīkojusies kā saimnieciskās darbības subjekts, kurš darbojas attiecīgajos tirgos, jo šie panti to skarot tieši gan no juridiskā, gan materiālā viedokļa.

56 Padome apgalvo, ka jautājumu par to, vai Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants tieši skar Venecuēlas Bolivāra Republikas stāvokli, Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir atrisinājusi atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, kuras neatņemama sastāvdaļa ir 2018. gada 13. septembra spriedums *Almaz-Antey*/Padome (T-515/15, nav publicēts, EU:T:2018:545). Šajā ziņā Vispārējai tiesai neesot bijis jāņem vērā attiecīgo ierobežojošo pasākumu mērķis – sekmēt izmaiņas Venecuēlas valdības rīcībā. Proti, šāda ņemšana vērā ne tikai būtu pretrunā Savienības tiesu pastāvīgajai judikatūrai, bet tās rezultātā arī tiktu paplašināta potenciālo prasītāju kategorija, iekļaujot visas trešās valstis, ar kurām Savienība savas ārpolitikas ietvaros nolemj pilnībā vai daļēji pārtraukt vai samazināt ekonomiskās un finanšu attiecības.

57 Padome uzskata, ka Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka Venecuēlas Bolivāra Republika nebija tieši skarta, ne tikai tādēļ, ka tā nav pietiekami minēta Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantā. Gluži pretēji, Vispārējā tiesa esot izdarījusi šo secinājumu, balstoties uz visu nozīmīgo elementu kopumu, kuri bija pienācīgi pamatoti un balstīti uz pārsūdzētā sprieduma 35.–48. punktā minēto atbilstošo judikatūru. Turklāt, runājot konkrēti par šajos pantos ietvertajām atsaucēm uz Venecuēlas Bolivāra Republiku, esot jākonstatē, ka tie neattiecas tieši uz šo valsti. Tajos ir vienkārši noteikts aizliegums Savienības saimnieciskās darbības subjektiem veidot ekonomiska un finansiāla rakstura attiecības ar fiziskām vai juridiskām personām, vienībām vai struktūrām, kuras ir iedibinātas vai darbojas Venecuēlas teritorijā.

58 Turklāt attiecībā uz jautājumu, vai Vispārējai tiesai Venecuēlas Bolivāra Republika esot bijusi jāpielīdzina saimnieciskās darbības subjektam, kā tā to ir darījusi attiecībā uz prasītāju lietā, kurā pasludināts 2018. gada 13. septembra spriedums *Almaz-Antey*/Padome (T-515/15, nav publicēts, EU:T:2018:545), Padome norāda, ka Vispārējā tiesa ir pilnībā ņēmusi vērā Venecuēlas Bolivāra Republikas īpašo situāciju un ka tā ir izanalizējusi, vai šī valsts varētu tikt salīdzināta ar saimnieciskās darbības subjektu, kas darbojas konkrētā tirgū, judikatūras izpratnē. Vispārējā tiesa, izdarīdama noraidošu secinājumu, neesot pieļāvusi tiesību kļūdu, jo valsts, rīkojoties publiskās varas statusā, neesot salīdzināma ar privātu vai publisku struktūru, kuras pastāvēšanu ierobežo tās mērķis.

59 Visbeidzot, Padome apgalvo, ka Venecuēlas Bolivāra Republika patiesībā lūdz Tiesu izveidot jaunu noteikumu, saskaņā ar kuru *locus standi* būtu automātiski piešķirams trešām valstīm, kas vēlas apstrīdēt Savienības savas ārpolitikas ietvaros veiktus ekonomiskus pasākumus, ļaujot tām

apstrīdēt tiesību aktus, ar kuriem tiek īstenoti lēmumi, kas pieņemti ar mērķi īstenot Savienības ārējās darbības leģitīmos mērķus, kādi tie ir definēti LES 21. pantā, tostarp daļēji vai pilnīgi pārtraucot vai mazinot ekonomikas un finanšu sakarus ar vienu vai vairākām trešām valstīm atbilstoši LESD 215. panta 1. punktam.

60 Taču šāds lūgums esot pretrunā Līgumos noteiktajai tiesību aizsardzības tiesā sistēmai, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesībās paredzēto tiesību aizsardzību. Līgumos trešām valstīm neesot atzītas nekādas īpašas tiesības, kas ļautu tās aplūkot tādā pašā veidā kā dalībvalstis vai ļautu tām brīvi un bez nosacījumiem iesaistīties tirdzniecībā ar saimnieciskās darbības subjektiem, kuri atrodas Savienībā. Līdz ar to trešās valstis nevarot likumīgi apgalvot, ka Savienības tiesību akts, kura dēļ tām varētu tikt piemērota atšķirīga attieksme, ir tieši ietekmējis to tiesisko stāvokli.

Tiesas vērtējums

61 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nosacījums, ka pasākumam, kas ir prasības priekšmets, fiziska vai juridiska persona ir jāskar tieši, kā tas noteikts LESD 263. panta ceturtajā daļā, prasa, lai būtu izpildīti divi kumulatīvi kritēriji, proti, lai, pirmkārt, apstrīdētais pasākums tieši ietekmētu šīs personas tiesisko stāvokli un, otrkārt, nepieļautu nekādu rīcības brīvību adresātiem, kuri ir atbildīgi par šī pasākuma īstenošanu, kas ir pavisam automātiska un izriet tikai no Savienības tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus (spriedumi, 2019. gada 5. novembris, ECB u.c./Trasta Komercbanka u.c., C-663/17 P, C-665/17 P un C-669/17 P, EU:C:2019:923, 103. punkts, kā arī 2020. gada 3. decembris, *Changmao Biochemical Engineering*/*Distillerie Bonollo* u.c., C-461/18 P, EU:C:2020:979, 58. punkts).

62 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa nosprieda, ka Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants tieši neskar Venecuēlas Bolivāra Republiku – būtībā trīs iemeslu dēļ, kas attiecas uz pirmo kritēriju, kurš ir norādīts šī sprieduma 61. punktā.

63 Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 32. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka ar Regulas 2017/2063 20. pantu šīs regulas 2., 3., 6. un 7. pantā paredzēto aizliegumu piemērošana ir ierobežota tikai līdz Savienības teritorijai, fiziskām personām, kas ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie, un juridiskām personām, kas izveidotas saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesībām, kā arī juridiskām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar jebkādu darījumdarbību, kas pilnībā vai daļēji veikta Savienībā.

64 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 33. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantā nav noteikts aizliegums Venecuēlas Bolivāra Republikai. Šiem pantiem labākajā gadījumā varot būt tikai netieša ietekme uz Venecuēlas Bolivāra Republiku, ciktāl aizliegumu, kuri noteikti fiziskām personām, kas ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie, un juridiskām personām, kas izveidotas saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesībām, rezultātā varētu tikt ierobežoti avoti, no kuriem Venecuēlas Bolivāra Republika var iegādāties attiecīgās preces un pakalpojumus.

65 Treškārt, pārsūdzētā sprieduma 34.–41. punktā Vispārējā tiesa nošķīra šo lietu no lietas, kurā tika pasludināts 2018. gada 13. septembra spriedums *Almaz-Antey*/Padome (T-515/15, nav publicēts, EU:T:2018:545). Vispārējā tiesa norādīja, ka pēdējā minētajā lietā apstrīdētais tiesību akts skaidri attiecās uz prasītāju, jo tās nosaukums bija ietverts apstrīdētā lēmuma pielikumā kā tāda uzņēmuma nosaukums, kuram ir aizliegts pārdot vai piegādāt attiecīgās preces un pakalpojumus.

Savukārt šajā lietā Venecuēlas Bolivāra Republika kā valsts neesot skaidri un konkrēti norādīta Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantā tādā veidā, kas būtu salīdzināms ar prasītāju lietā, kurā taisīts iepriekš minētais spriedums.

66 Šajā ziņā ir jāuzskata, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 30. punktā pamatoti ir atgādinājusi savu judikatūru, saskaņā ar kuru, lai noteiktu, vai akts rada tiesiskas sekas, it īpaši ir jāņem vērā tā priekšmets, saturs, tvērums un būtība, kā arī juridiskais un faktiskais konteksts, kurā tas ir ticis pieņemts.

67 Konkrētajā gadījumā Regulas 2017/2063 nosaukums, tās 1. apsvērums un 2., 3., 6. un 7. panta formulējums liecina, ka attiecīgie ierobežojošie pasākumi ir tikuši noteikti pret Venecuēlas Bolivāra Republiku.

68 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 34. punktā šajā ziņā pamatoti atgādināja, ka tad, ja Savienības saimnieciskās darbības subjektiem tiek aizliegts veikt noteiktus darījumus, kas ir Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. panta priekšmets, tas ir pielīdzināms Venecuēlas Bolivāra Republikai noteiktam aizliegumam veikt minētos darījumus ar minētajiem subjektiem.

69 Regulas 2017/2063 stāšanās spēkā izraisa tās 2., 3., 6. un 7. pantā paredzēto aizliegumu tūlītēju un automātisku piemērošanu. Tā kā šie aizliegumi liedz Venecuēlas Bolivāra Republikai iegādāties vairākas preces un pakalpojumus, minētie noteikumi tieši ietekmē šīs valsts tiesisko stāvokli. Turklāt, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 110. punktā, it īpaši no Regulas 2017/2063 6. un 7. panta izriet, ka minētajos aizliegumos iekļautā norāde uz "jebkuru fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru Venecuēlā vai izmantošanai Venecuēlā" ietver Venecuēlas valdību, tās publiskās iestādes, uzņēmumus vai aģentūras vai jebkuru personu vai vienību, kura rīkojas to vārdā vai to vadībā.

70 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, lai konstatētu, ka Venecuēlas Bolivāra Republiku Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants skar tieši, nav nepieciešams nošķirt, vai šādi komercdarījumi tiek veikti *iure gestionis* vai *iure imperii*, jo šādu nošķiršanu nevar izsecināt ne no LESD 263. panta ceturtās daļas, ne no kādas citas Savienības tiesību normas.

71 Turklāt apstāklis, ka attiecīgie ierobežojošie pasākumi neveido absolūtu šķēršli Venecuēlas Bolivāra Republikai iegādāties šajos pantos minētās preces un pakalpojumus, jo šī valsts joprojām var tos iegādāties ārpus Savienības teritorijas, izmantojot personas, uz kurām neattiecas minētie pasākumi, neatspēko secinājumu, ka minētajos pantos paredzētie aizliegumi tieši skar Venecuēlas Bolivāra Republiku. Proti, runājot par tādiem aizliegumiem, kas paredzēti Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantā, nosacījums, saskaņā ar kuru šādi pasākumi juridisku personu skar tieši, nenozīmē, ka minētajai personai nav nekādas iespējas iegādāties attiecīgās preces un pakalpojumus.

72 Lai pārbaudītu, vai Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants Venecuēlas Bolivāra Republiku skar tieši, nav nozīmes arī tam, ka šīs trešās valsts darbība neaprobežojas ar saimnieciskās darbības subjekta darbību, kas darbojas noteiktos tirgos.

73 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, secinot, ka attiecīgie ierobežojošie pasākumi tieši neietekmē Venecuēlas Bolivāra Republikas tiesisko stāvokli, un uz šī pamata apmierinot Padomes izvirzīto otro nepieņemamības pamatu.

74 Šajos apstākļos vienīgais Venecuēlas Bolivāra Republikas izvirzītais apelācijas sūdzības pamats ir jāapmierina un pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, ciktāl ar to Venecuēlas Bolivāra Republikas prasība atcelt Regulu 2017/2063 ir noraidīta kā nepieņemama.

Par prasību Vispārējā tiesā

75 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai gadījumā, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tā var pati taisīt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai – ja tas tā nav – nodot lietu atpakaļ nolēmuma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

76 Šajā lietā Tiesas rīcībā ir informācija, kas nepieciešama, lai varētu galīgi lemt par Venecuēlas Bolivāra Republikas celtās prasības pieņemamību.

77 Tiesvedībā Vispārējā tiesā savas iebildes par nepieņemamību ietvaros Padome izvirzīja trīs prasības nepieņemamības pamatus, no kuriem tikai otro pamatu daļēji izskatīja Vispārējā tiesa. Tā kā jautājums par to, vai Venecuēlas Bolivāra Republika ir "juridiska persona" LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, kāds tas bija minēts trešajā nepieņemamības pamatā, kuru Padome bija izvirzījusi tiesvedībā Vispārējā tiesā, šī sprieduma 40.–53. punktā pēc savas ierosmes ir ticis izvērtēts, atliek izvērtēt, pirmkārt, Padomes izvirzīto pirmo nepieņemamības pamatu, kas attiecas uz intereses celt prasību neesamību, un, otrkārt, otrā nepieņemamības pamata daļu, par kuru Vispārējā tiesa nav spriedusi, pārbaudīdama, vai kritērijs, saskaņā ar kuru attiecīgajiem ierobežojošajiem pasākumiem nav jāatstāj nekāda rīcības brīvība par to īstenošanu atbildīgajiem adresātiem LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, ir izpildīts konkrētajā gadījumā.

Par pirmo Padomes izvirzīto nepieņemamības pamatu – intereses celt prasību neesamību

Lietas dalībnieku argumenti

78 Ar pirmo nepieņemamības pamatu Padome apgalvo, ka Venecuēlas Bolivāra Republikai nav intereses vērsties Savienības tiesās ar lūgumu atcelt attiecīgos ierobežojošos pasākumus. Šie pasākumi būtiski nemainot Venecuēlas Bolivāra Republikas tiesisko stāvokli, jo tie neradot nekādas saistošas tiesiskās sekas ne šai valstij kā tādai, ne tās teritorijā.

79 Kā skaidri izrietot no Regulas 2017/2063 20. panta, šīs regulas piemērošanas jomā ietilpstot tikai dalībvalstu teritorija un personas, uz kurām attiecas dalībvalsts jurisdikcija. Turklāt iemesli, kuru dēļ Tiesa 2016. gada 21. decembra spriedumā Padome/*Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973, 131.–133. punkts) nosprieda, ka *Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro* (*Front Polisario*) nevar tikt uzskatīts par tādu, kam būtu *locus standi* prasīt atcelt apstrīdēto lēmumu lietā, kurā taisīts minētais spriedums, pēc analoģijas esot piemērojami šajā lietā.

80 Venecuēlas Bolivāra Republika uzskata, ka šis nepieņemamības pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

81 Ciktāl Padome apgalvo, ka Regula 2017/2063 nerada nekādas saistošas tiesiskās sekas, kas varētu ietekmēt Venecuēlas Bolivāra Republikas intereses, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iespējai celt atcelšanas prasību ir jāpastāv attiecībā uz jebkādiem Savienības iestāžu pieņemtajiem noteikumiem neatkarīgi no to rakstura vai formas, ar nosacījumu, ka to mērķis ir radīt tiesiskas sekas (spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, Komisija/Padome, C-425/13, EU:C:2015:483, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

82 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka intereses celt prasību esamība nozīmē, ka apstrīdētā akta atcelšana pati par sevi var sniegt labumu fiziskai vai juridiskai personai, kas cēlusi prasību (spriedums, 2021. gada 21. janvāris, Vācija/*Esso Raffinage*, C-471/18 P, EU:C:2021:48, 103. punkts un tajā minētā judikatūra).

83 Tā kā šī sprieduma 63.–73. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantā paredzētie aizliegumi var kaitēt Venecuēlas Bolivāra Republikas interesēm, it īpaši ekonomiskajām interesēm, to atcelšana pati par sevi tai var radīt labumu.

84 Runājot par Padomes argumentu saistībā ar 2016. gada 21. decembra spriedumu Padome/*Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973), ir taisnība, ka minētajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka *Front Polisario* nevarēja tikt atzīts *locus standi* prasīt atcelt Padomes lēmumu, ar ko bija paredzēts Savienības vārdā apstiprināt Eiropas Savienības un Marokas Karalistes nolīguma noslēgšanu vēstuļu apmaiņas veidā par savstarpējiem liberalizācijas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, pārstrādātiem lauksaimniecības produktiem, zivīm un zivsaimniecības produktiem, 1., 2. un 3. protokola un šo protokolu pielikumu aizstāšanu un grozījumiem Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses, kas tika parakstīts Briselē 2010. gada 13. decembrī (OV 2012, L 241, 4. lpp.). Taču argumentācija, ko *Front Polisario* izvirzījusi, lai pamatotu savu *locus standi* celt prasību atcelt minēto lēmumu, bija balstīta uz apgalvojumu, ka šīs nolīgums praksē dažos gadījumos tika piemērots Rietumsahārai, lai gan tā neietilpst Marokas Karalistes teritorijā, bet šo apgalvojumu Tiesa tomēr noraidīja kā nepamatotu. Tiesa minēto nolīgumu interpretēja tādējādi, ka tas nav piemērojams Rietumsahāras teritorijai. Savukārt, kā norādīts šī sprieduma 67. un 69. punktā, Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pantā paredzētie ierobežojošie pasākumi tika noteikti pret Venecuēlas Bolivāra Republiku un šie noteikumi tai traucē veikt noteiktus darījumus.

85 Tādēļ Padomes izvirzītais pirmais nepieņemamības pamats ir jānoraida.

Par kritēriju, saskaņā ar kuru apstrīdētais pasākums nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, un pārējiem prasības pieņemamības nosacījumiem

86 Vispārējā tiesa nav izvērtējusi otro no diviem kumulatīvajiem kritērijiem, kuriem ir jābūt izpildītiem, lai konstatētu, ka Venecuēlas Bolivāra Republiku attiecīgie ierobežojošie pasākumi skar tieši, proti, kā tas atgādināts šī sprieduma 61. punktā, kritēriju, saskaņā ar kuru šie pasākumi nedrīkst atstāt nekādu rīcības brīvību adresātiem, kas ir atbildīgi par to īstenošanu, jo šai īstenošanai ir jābūt pilnībā automātiskai un jāizriet tikai no Savienības tiesiskā regulējuma, nepiemērojot citus starpnoteikumus.

87 Gadījumā, ja šis otrais kritērijs būtu izpildīts, vēl būtu jānosaka, vai ir izpildīti arī pārējie nosacījumi, lai juridiskai personai tiktu atzīts *locus standi* celt prasību par tiesību aktu, kurš nav tai adresēts, atbilstoši LESD 263. panta ceturtajai daļai, proti, ka vai nu šāds akts to skar individuāli, vai arī tas ir reglamentējošs akts, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

Lietas dalībnieku argumenti

88 Padome norāda, ka Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. panta piemērošanai noteikti ir jāpieņem starpnoteikumi, jo šajos pantos esot paredzēta dalībvalstu kompetento iestāžu iepriekšējas atļaujas piešķiršanas sistēma. Turklāt iepriekšēja atļauja pati par sevi veidojot īstenošanas pasākumu un dalībvalstīm esot plaša rīcības brīvība attiecībā uz nosacījumiem, ar kādiem šādas atļaujas var tikt piešķirtas. Padome no tā secina, ka nav jāpārbauda, vai Venecuēlas Bolivāra Republika ir skarta individuāli vai arī runa ir par reglamentējošiem aktiem, kas nav saistīti ar īstenošanas pasākumiem, aprobežojoties ar norādi, ka tā atspēko abus šos gadījumus.

89 Venecuēlas Bolivāra Republika uzskata, ka otrais nepieņemamības pamats, ciktāl tas attiecas uz kritēriju, saskaņā ar kuru attiecīgie ierobežojošie pasākumi nedrīkst atstāt nekādu rīcības brīvību adresātiem, kuri ir atbildīgi par to īstenošanu, arī ir jānoraida. Pieteikumā par lietas ierosināšanu tā esot norādījusi, ka tā atbilst LESD 263. panta ceturtajā daļā norādītajā otrajā un trešajā gadījumā paredzētajiem nosacījumiem, jo Regula 2017/2063 esot reglamentējošs akts, kas to skar tieši un nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, un, pakārtoti, šis akts to skar tieši un individuāli.

Tiesas vērtējums

90 No paša Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. panta formulējuma izriet, ka šajās tiesību normās noteiktie aizliegumi, neskarot tajās paredzētos atkāpes vai atļauju piešķiršanas pasākumus, uz kuriem neattiecas šis strīds, ir piemērojami, neatstājot rīcības brīvību adresātiem, kuri ir atbildīgi par to īstenošanu. Turklāt šie aizliegumi ir piemērojami, nepastāvot vajadzībai noteikt īstenošanas pasākumus ne Savienībai, ne dalībvalstīm. Šajā ziņā ir jānorāda, ka vienīgais Īstenošanas regulas 2018/1653 uzdevums bija grozīt Regulas 2017/2063 IV pielikumu, kurā ir ietverts tikai ar līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanas pasākumiem skarto fizisko vai juridisko personu, vienību vai struktūru saraksts un uz kuru neattiecas neviens no iepriekš minētajiem noteikumiem.

91 No tā izriet, ka Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. pants tieši skar Venecuēlas Bolivāra Republiku un ka Padomes izvirzītais nepieņemamības pamats, ar kuru tā apgalvo, ka konkrētajā gadījumā minētais nosacījums nav izpildīts, ir jānoraida.

92 Turklāt minētā regula, kas ir vispārpiemērojama, ciktāl tajā ir ietvertas tādas tiesību normas kā tās 2., 3., 6. un 7. pants, ar kurām vispārīgām un abstraktām adresātu kategorijām ir aizliegts veikt noteiktus darījumus ar subjektiem, kuri tāpat ir paredzēti vispārīgi un abstrakti, un kas, ņemot vērā, ka tā ir pieņemta, pamatojoties uz LESD 215. pantu un tātad saskaņā ar šajā pēdējā minētajā tiesību normā paredzēto neleģislatīvo procedūru, nevar tikt kvalificēta par leģislatīvu aktu, ir uzskatāma par "reglamentējošu aktu" 263. panta ceturtajā daļā paredzētā trešā gadījuma izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 58.–60. punkts). Tā kā šīs Venecuēlas Bolivāra Republikas apstrīdētās regulas normas turklāt nav saistītas ar īstenošanas pasākumiem, kā tas ir izklāstīts šī sprieduma 90. punktā, ir jākonstatē, ka šai trešai valstij ir *locus standi* celt prasību par tām, nepierādot, ka minētās tiesību normas to skar individuāli.

93 Līdz ar to LESD 263. panta ceturtajā daļā minētajā trešajā gadījumā paredzētie nosacījumi ir izpildīti.

94 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasība, ko Venecuēlas Bolivāra Republika bija cēlusi Vispārējā tiesā, ir pieņemama, ciktāl tā ir vērsta uz Regulas 2017/2063 2., 3., 6. un 7. panta atcelšanu.

95 Tomēr, tā kā strīds nav izskatāmā stāvoklī attiecībā uz lietas būtību, lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

96 Tā kā lieta tiek nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 20. septembra spriedumu Venecuēla/Padome (T-65/18, EU:T:2019:649), ciktāl ar to ir noraidīta Venecuēlas Bolivāra Republikas prasība atcelt Padomes Regulas (ES) 2017/2063 (2017. gada 13. novembris) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā 2., 3., 6. un 7. pantu.

2) Nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai izskatīšanai pēc lietas būtības.

3) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

[Paraksti]